

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ✓ เก.เอ.ลว้าสัน. คำสอนชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2482 การประกันด้วยบุคคลและทรัพย์สิน.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2482.
- จิตติ เศรษฐบุตร. หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด โครงการตำราชุดตำราลำดับที่ 1 คณะกรรมการ
สัมมนาและวิจัย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.
- จิตติ ดิงศภักดิ์. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 มาตรา 354 ถึงมาตรา 452
มูลแห่งหนี้. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.
- จิตติ ดิงศภักดิ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 มาตรา 354 ถึงมาตรา
452. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- จำรัส เขมะจารุ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- โชค จารุจินดา. กฎหมายลักษณะล้มละลาย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2507.
- ตี พานิชอัครา. คำสอนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองเพิ่มเติมภาค 1-2 พ.ศ. 2479.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2479.
- ✓ ถาวร โพธิ์ทอง. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันด้วยบุคคลและทรัพย์สิน.
2000 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2528.
- ทวี กลียพงษ์. คำอธิบายพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 พร้อมด้วยประมวลระเบียบ
ปฏิบัติเกี่ยวกับการบังคับคดีล้มละลาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2523.

- บัญญัติ สุชีวะ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- ประพนธ์ ศาคะมาน. คำบรรยายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4 วิธีการชั่วคราว
ก่อนพิพากษา และการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.
- ประพนธ์ ศาคะมาน. สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ชุดที่ 1). กรุงเทพมหานคร:
แสงทองการพิมพ์, 2517.
- ประเสริฐสุภุมাত্রา, ชุน. คำสอนชั้นปริญญาตรีพุทธศักราช 2489 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ว่าด้วยประกันบุคคลและทรัพย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ
การเมือง, 2489.
- พจน์ ปุษาปคม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ
สิทธิค้ำหวงและปริมสิทธิ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณการ,
2525.
- พิพัฒน์ จักรางกูร. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 4 วิธีการชั่วคราว
ก่อนพิพากษา และการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
นิติบรรณการ, 2521.
- ไพจิตร บุญพันธ์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 2. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- ภิญโญ อธินิติ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะคำประกัน จำนอง จำนำ.
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ยงพลเทรคดิ่ง, 2528.
- มุนานันตวิมลศาสตร์, พระ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 มาตรา 680
ถึงมาตรา 796. กรุงเทพมหานคร: 2474.
- มานิช จรมาศ. คำอธิบายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาค 3 และ 4 ว่าด้วยอุทธรณ์ฎีกา
และการบังคับคดี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บรรณาคม, 2518.

ยอชอกกฎหมายจากคำพิพากษาฎีกา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ตอน 2 จ้างแรงงาน
จ้างทำของ รับขน ยืมฝากทรัพย์ คำประกัน จำนอง จำน่า เก็บของในคลังสินค้า
ตัวแทนนายหน้า เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2485. กรุงเทพมหานคร: สหกรณ์อมทรัพย์
กระทรวงยุติธรรมจำกัด, 2525.

วิชญ์ เครื่องงาม: คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยเอกเทศสัญญาลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2521.

สรสรเสริญ ไกรจิตต. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยตัวแทนและนายหน้า. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ว่าด้วยคำประกัน
 จำนอง จำน่า. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2521.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ เล่ม 1
(ภาค 1-2). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย นิติกรรมและหนี้ เล่ม 2
(ภาคจบบริบูรณ์). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะทรัพย์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ชัยฤทธิ, 2497.

เสริม วินิจฉัยกุล. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะนิติกรรมและหนี้.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต, 2515.

ยัสจิสัน. เลขเชอร์กฎหมายภาค 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง,
2471.

บทความในหนังสือ

จิตติ ดิงศกทัย. "หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 1183/2521," คำพิพากษาฎีกาประจำปี
พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2521.

จิตติ ดิงศกทัย. "หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 1194/2523," คำพิพากษาฎีกาประจำปี
พุทธศักราช 2523. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2523.

จิตติ ดิงศภทิตย. "หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 8/2522," คำพิพากษาฎีกาประจำปี
พทธศักราช 2522. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2522.

จิตติ ดิงศภทิตย. "หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 953/2500," คำพิพากษาฎีกาประจำปี
พทธศักราช 2500. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2500.

จำรัส เขมะจารุ. "หมายเหตุบรรณาธิการท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 325/2514," คำพิพากษาฎีกา
ประจำปีพทธศักราช 2514. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2514.

"หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 1313/2480," ธรรมสาร เล่ม 21. กรุงเทพมหานคร:
 โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2480.

อัมพร ณ ตะกั่วทุ่ง. "หมายเหตุท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 3409/2525," คำพิพากษาฎีกาประจำปี
พทธศักราช 2525. กรุงเทพมหานคร: เนติบัณฑิตยสภา, 2525.

บทความในวารสาร

จิตติ ดิงศภทิตย. "ปัญหาและคำเฉลย," คฤหาสน์, 3(3 มีนาคม 2499): 211.

กัญญา ภูประเสริฐ. "ปัญหาเกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 289,"
คฤหาสน์ 8(8 สิงหาคม): 841.

สงว สุกข์คานนท์. "การเอาเครื่องจักรประกันเงินกู้," บทบัณฑิตย (ธันวาคม 2516):
 672-676.

สัมภาษณ์

วิวัฒน์ อภินันท์. ผู้อำนวยการกองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน กรมบังคับคดี. สัมภาษณ์,
 16 ธันวาคม 2529.

สิรวัด จันทรรัฐ. หัวหน้าฝ่ายจำหน่ายทรัพย์สิน กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน กรมบังคับคดี.
 สัมภาษณ์, 16 ธันวาคม 2529.

ธนวัฒน์ เนติโพธิ์. หัวหน้าส่วนบังคับคดีธนาคารไทยพาณิชย์. สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2529.

ภาษาต่างประเทศ

หนังสือ

De Becker, J.E. The Principles and Practice of the Civil Code of Japan.

Vollume 2. London: Butterworth, 1921.

The Civil Code of Japan. EHS VOL. II. Tokyo: Eibun-Horei-Sha, 1959.

The Swiss Civil Code. Boston: The Boston Book Company, 1915.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ
จดทะเบียนเครื่องจักร
พ.ศ. 2514

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2514
เป็นปีที่ 26 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนเครื่องจักร เพื่อให้เครื่องจักร
เป็นสังหาริมทรัพย์ที่สามารถจดทะเบียนจำนองและทำนิติกรรมอื่นได้ตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ.
2514"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"เครื่องจักร" หมายความว่า สิ่งประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับใช้ก่อกำเนิด

พลังงาน เปลี่ยน หรือแปลงสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม ก๊าซ ไฟฟ้า หรือพลังงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึง เครื่องอุปกรณ์ ไฟลิวล ปุลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน

"เจ้าของ" หมายความว่า ผู้ถือกรรมสิทธิ์

"จดทะเบียนเครื่องจักร" หมายความว่า การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร และ หรือการจดทะเบียนนิติกรรมอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักรในภายหลัง

"นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนเครื่องจักรกลาง หรือนายทะเบียน เครื่องจักรประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า นายทะเบียนและเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 เครื่องจักรใดที่จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 5 เครื่องจักรใดเมื่อได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นสิ่งทรากรมทรัพย์ที่อาจจำนองได้ตามมาตรา 703 (4) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้นำบทบัญญัติมาตรา 1299 มาตรา 1300 และมาตรา 1301 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 6 เจ้าของเครื่องจักรใดประสงค์จะจดทะเบียนเครื่องจักร ให้ยื่นคำขอต่อ นายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 7 ให้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลางขึ้นในกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนเครื่องจักรทุกจังหวัด และมีหน้าที่ควบคุมสำนักงานทะเบียน เครื่องจักรประจำจังหวัดที่จะได้จัดตั้งขึ้นให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาจัดตั้งสำนักงานทะเบียนเครื่องจักร ประจำจังหวัดโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการจดทะเบียนเครื่องจักรในจังหวัดนั้น หรือจะให้ มีอำนาจ หน้าที่ในจังหวัดอื่นใดด้วยก็ได้

ให้มีนายทะเบียนเครื่องจักรกลางในสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง และมี
นายทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดในสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด และให้
นายทะเบียนเครื่องจักรกลางมีหน้าที่ควบคุมสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดด้วย

ให้นายทะเบียนเครื่องจักรกลางและนายทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด มีอำนาจ
หน้าที่ในการจดทะเบียนเครื่องจักร

มาตรา 8 หลักเกณฑ์ วิธีการและแบบในการจดทะเบียนเครื่องจักรรวมถึงการ
ประทับหรือทำเครื่องหมายการจดทะเบียนไว้ที่เครื่องจักรและการออกหนังสือสำคัญแสดงการ
จดทะเบียนเครื่องจักร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 9 ในการดำเนินการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง และให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือนำบุคคล
ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้ตามความจำเป็น ถ้ามีกรณีเป็นที่ควรเชื่อได้ว่าการขอจดทะเบียนนั้น
ไม่ถูกต้อง นายทะเบียนอาจปฏิเสธการขอจดทะเบียนนั้นเสียได้ โดยแจ้งเหตุที่ไม่ถูกต้องเป็น
หนังสือแก่ผู้ขอจดทะเบียน

เมื่อการขอจดทะเบียนนั้นเป็นการถูกต้อง ให้นายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดงการ
จดทะเบียนเครื่องจักรให้

มาตรา 10 ถ้าหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรสูญหายหรือถูกทำลายให้
ผู้ถือหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนที่ได้ออกหนังสือสำคัญแสดง
การจดทะเบียนนั้น

ใบแทนให้มีข้อความและรายการ เช่นเดียวกับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน

มาตรา 11 เจ้าของเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วประสงค์
จะย้ายเครื่องจักรไปจากที่ตั้งเดิม แต่ยังคงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทะเบียนเดียวกัน
ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ได้จดทะเบียนไว้ขอย้ายเครื่องจักรและแจ้งวันที่จะ
ย้ายเครื่องจักรเสร็จ ในการนี้ให้นำหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรกับแผนผัง
รายการเครื่องจักรที่จะย้ายไปตั้งใหม่มาให้นายทะเบียนตรวจสอบด้วย เมื่อได้ย้ายเสร็จแล้วให้
แก้ไขทะเบียนให้ถูกต้อง

ในกรณีจะย้ายเครื่องจักรไปอยู่ ณ ที่ตั้งใหม่ภายในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทะเบียนต่างแห่งกัน ให้เจ้าของเครื่องจักรปฏิบัติตามความในวรรคหนึ่ง และให้นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เครื่องจักรได้จดทะเบียนไว้ แจ้งไปยังนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เครื่องจักรนั้นจะย้ายไปตั้งใหม่ แล้วให้นายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ใหม่

ในการย้ายเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนจำนวนไว้แล้ว ให้เจ้าของเครื่องจักรนำหนังสือยินยอมของผู้รับจำนวนมาแสดงต่อนายทะเบียน และให้ถือว่าเครื่องจักรที่ย้ายไปนั้นยังคงคิดสิทธิจำนวนสืบเนื่องกันไปด้วย

มาตรา 12 ในกรณีที่เครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงในสารสำคัญไปจากรายการที่ได้จดทะเบียนไว้ ให้ผู้ถือหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเกี่ยวกับเครื่องจักรนำหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนมาขอจดทะเบียนใหม่ต่อนายทะเบียนที่ได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนนั้น ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง

ในการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งของเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนจำนวนไว้แล้ว ให้เจ้าของเครื่องจักรนำหนังสือยินยอมของผู้รับจำนวนมาแสดงต่อนายทะเบียน และให้ถือว่าทรัพย์สินที่ได้เปลี่ยนแปลงไปนั้น เป็นทรัพย์สินจำนวนแทนที่ทรัพย์สินเดิม

มาตรา 13 ในกรณีไต่ด่อนการจ้างหรือการขายฝากซึ่งเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ขายฝากซึ่งเครื่องจักรนำหลักฐานแสดงการไต่ด่อนการจ้างหรือการขายฝากของผู้รับจ้างหรือผู้รับซื้อฝากพร้อมกับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรมาขอจดทะเบียนการไต่ด่อนต่อนายทะเบียนที่ได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนนั้น

เมื่อนายทะเบียนตรวจเป็นการถูกต้อง ก็ให้จดลงในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนให้ปรากฏการไต่ด่อนนั้น

มาตรา 14 ผู้ใด เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมแล้ว ชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือจะขอให้คัดสำเนาเอกสารฉบับใด ๆ พร้อมด้วยค่าธรรมเนียมที่ต้องมอบให้ก็ได้

มาตรา 15 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 11 หรือมาตรา 13 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 16 การกระทำความผิดตามมาตรา 15 ถ้าเป็นเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียน
จำหน่ายไว้แล้ว และการกระทำนั้นเป็นไปโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้รับจ้าง
ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 17 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม
ไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชี 1
เครื่องจักร

- (ก) เครื่องจักรที่ใช้ในกรรมวิธีโดยตรงของกิจการอุตสาหกรรม
- (ข) เครื่องจักรดังต่อไปนี้
- (1) เครื่องจักรจ่ายพลังงานซึ่งไม่ใช่พลังงานไฟฟ้า
  - (2) เครื่องจักรจ่ายพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งเครื่องยนต์ไฟฟ้า
  - (3) เครื่องจักรนำพา หรือยกกระดับของแข็งหรือของอื่นที่เป็นกลุ่มก้อน
  - (4) เครื่องจักรขึง หรือผสมส่วนของแข็งหรือของเหลว
  - (5) เครื่องจักรขับเคลื่อน หรือยกกระดับของเหลว
  - (6) เครื่องจักรขับเคลื่อนก๊าซ
  - (7) เครื่องจักรทำความเย็น ปรับอากาศ หรือปรับสภาวะก๊าซ
  - (8) เครื่องจักรหล่อหลอมหรือแปรรูปโลหะ
  - (9) เครื่องจักรแยกฝุ่นละออง เศษของแข็งจากก๊าซ
  - (10) เครื่องจักรแยกของแข็งจากของเหลว
  - (11) เครื่องจักรผสมของเหลวที่มีความหนืดต่ำ
  - (12) เครื่องจักรผสม นวด หรือคลุกเคล้าของแข็ง ของเหลวที่มีความหนืดสูง หรือสารละลาย เย็น และ เหนียว
  - (13) เครื่องจักรย่อยหรือบดของแข็ง
  - (14) เครื่องจักรแยกหรือคัดขนาดของแข็งหรือของเหลว
  - (15) เครื่องจักรทำสารละลายให้เข้มข้นโดยการระเหย
  - (16) เครื่องจักรทำสารละลายร้อนให้ตกผลึก
  - (17) เครื่องจักรทำผลิตภัณฑ์ให้แห้ง
  - (18) เครื่องจักรกลั่นหรือกลั่นลำดับส่วน (Fractionating) จากของแข็งหรือของเหลวผสม

- (19) เครื่องจักรทำสูญญากาศ
- (20) เครื่องจักร ต้ม เคี้ยว นึ่ง อบ หรือเผา ของแข็งหรือของเหลว
- (21) เครื่องจักรถ่ายเทความร้อน (Heat Exchangers) ระหว่างของไหล (Fluids) โดยผ่านผนังที่บรรจุ

บัญชี 2

กิจการอุตสาหกรรม

- (1) อุตสาหกรรมการฆ่าสัตว์ การชำแหละหรือการถนอมเนื้อสัตว์
- (2) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นม
- (3) อุตสาหกรรมการถนอมผลไม้หรือผักโดยการบรรจุหรืออัดในภาชนะ
- (4) อุตสาหกรรมการถนอมหรือการปรุงแต่งอาหารประเภทสัตว์น้ำหรืออาหารทะเล
- (5) อุตสาหกรรมน้ำมันพืชหรือไขมันสัตว์
- (6) อุตสาหกรรมการขัด การสี การโม่หรือการบดเมล็ดหรือหัวพืช
- (7) อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปจากแป้ง
- (8) อุตสาหกรรมน้ำตาล
- (9) อุตสาหกรรมลูกกวาด ท็อफी ช็อกโกแลตแท่ง หรือขนมอื่นทำนองเดียวกัน
- (10) อุตสาหกรรมน้ำแข็ง
- (11) อุตสาหกรรมอาหารอื่นสำหรับคน
- (12) อุตสาหกรรมอาหารสำหรับสัตว์
- (13) อุตสาหกรรมการผลิตสุราหรือเบียร์
- (14) อุตสาหกรรมเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์
- (15) อุตสาหกรรมยาสูบ
- (16) อุตสาหกรรมการเตรียมเส้นใย การปั่นด้าย การทอ หรือการแต่งสำเร็จซึ่งผ้า
- (17) อุตสาหกรรมสิ่งถัก
- (18) อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม
- (19) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากสิ่งทอ ที่ไม่ใช่เครื่องนุ่งห่ม

- (20) อุตสาหกรรมสิ่งทออื่น
- (21) อุตสาหกรรมพรม
- (22) อุตสาหกรรมเชือก
- (23) อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษหรือกระดาษ
- (24) อุตสาหกรรมกล่อง ดุง หรือหีบที่ทำด้วยกระดาษ
- (25) อุตสาหกรรมสิ่งของอื่นที่ทำด้วยเยื่อกระดาษหรือกระดาษ
- (26) อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน
- (27) อุตสาหกรรมปุ๋ย
- (28) อุตสาหกรรมยาฆ่าแมลง
- (29) อุตสาหกรรมยางเรซินสังเคราะห์ พลาสติกหรือเส้นใยสังเคราะห์
นอกจากเส้นใยแก้ว
- (30) อุตสาหกรรมสีทา น้ำมันชักเงา แลคเคอร์ หรือทินเนอร์
- (31) อุตสาหกรรมยา
- (32) อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง สบู่ หรือสิ่งชำระล้าง
- (33) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เคมีอื่น
- (34) อุตสาหกรรมการกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
- (35) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมหรือถ่านหิน
- (36) อุตสาหกรรมเหล็กหรือเหล็กกล้า ในขั้นพื้นฐาน
- (37) อุตสาหกรรมโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก ในขั้นพื้นฐาน
- (38) อุตสาหกรรมของมีคม เครื่องมือหรือเครื่องใช้ที่ทำด้วยโลหะ
- (39) อุตสาหกรรมเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำด้วยโลหะทั้งหมด
หรือเป็นส่วนใหญ่
- (40) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะที่เป็นโครงสร้าง
- (41) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะอื่นที่ไม่ใช่โครงสร้าง เครื่องจักร หรือเครื่องอุปกรณ์
- (42) อุตสาหกรรมเครื่องยนต์หรือเครื่องกังหันที่เป็นต้นกำลัง
- (43) อุตสาหกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตร
- (44) อุตสาหกรรมเครื่องจักรสำหรับงานโลหะหรืองานไม้
- (45) อุตสาหกรรมเครื่องจักรที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมเฉพาะอย่าง

- (46) อุตสาหกรรมเครื่องจักรหรือเครื่องอุปกรณ์อื่นที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้า
- (47) อุตสาหกรรมเครื่องจักรไฟฟ้าหรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับไฟฟ้ากำลัง
- (48) อุตสาหกรรมเครื่องรับหรือส่งวิทยุ หรือโทรทัศน์ หรืออุปกรณ์สื่อสาร หรือเครื่องตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้า
- (49) อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าประจำบ้าน
- (50) อุตสาหกรรมเครื่องอุปกรณ์หรือวัสดุไฟฟ้าอื่น
- (51) อุตสาหกรรมเครื่องจักรสำหรับสำนักงาน
- (52) อุตสาหกรรมเครื่องมือวิชาชีพหรือเครื่องทดลอง หรือเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการตรวจสอบหรือการควบคุมทางวิทยาศาสตร์
- (53) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใช้ในการถ่ายภาพ การฉายหรือการขยายภาพ
- (54) อุตสาหกรรมนาฬิกา
- (55) อุตสาหกรรมการต่อเรือ การซ่อมเรือ หรือการแปรสภาพเรือ
- (56) อุตสาหกรรมรถยนต์
- (57) อุตสาหกรรมจักรยานยนต์หรือรถจักรยาน
- (58) อุตสาหกรรมยานพาหนะที่ใช้ราง
- (59) อุตสาหกรรมอากาศยาน
- (60) อุตสาหกรรมเครื่องอุปกรณ์ขนส่งอื่น
- (61) อุตสาหกรรมการฟอก หรือการแต่งสำเร็จซึ่งหนังสัตว์
- (62) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม
- (63) อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกายที่ทำจากหนังสัตว์หรือหนังเทียม
- (64) อุตสาหกรรมยางนอกหรือยางในของยานพาหนะ
- (65) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากยาง
- (66) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก
- (67) อุตสาหกรรมเสื้อผ้าหรือการไสไม้ หรือการประดิษฐ์วัสดุก่อสร้างที่ทำด้วยไม้
- (68) อุตสาหกรรมกล่อง ฝ้าย ด้าย หรือภาชนะอื่น ที่ทำด้วยไม้ ไม้ไผ่ หรือหวาย
- (69) อุตสาหกรรมเครื่องเรือนและเครื่องตกแต่งภายในอาคารที่ทำด้วยไม้ทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่

- (70) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้อื่น
- (71) อุตสาหกรรมการพิมพ์
- (72) อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา
- (73) อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างที่ทำจากดินทั้งหมดหรือ เป็นส่วนใหญ่
- (74) อุตสาหกรรมแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว
- (75) อุตสาหกรรมซีเมนต์ ปูนขาว หรือปูนพลาสเตอร์
- (76) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะอื่น
- (77) อุตสาหกรรมเพชรหรือพลอย หรือเครื่องเงิน ทอง ทองคำขาว หรือนาก
- (78) อุตสาหกรรมเครื่องดนตรี
- (79) อุตสาหกรรมเครื่องกีฬา
- (80) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า
- (81) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายก๊าซโดยใช้ระบบท่อส่ง
- (82) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายน้ำประปา
- (83) อุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายไอน้ำหรือน้ำร้อนโดยใช้ระบบท่อส่ง

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2514)

ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร

พ.ศ. 2514

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 มาตรา 8 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2514 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 เจ้าของเครื่องจักรผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร ให้ยื่นคำขอตามแบบ อ. 1/1 ท้ายกฎกระทรวงนี้ จำนวนสามฉบับพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอ ต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลางหรือสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่ ในกรณีที่ได้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด

ข้อ 2 ให้นายทะเบียนปิดประกาศการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรตามแบบที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด ณ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรที่รับคำขอ และที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่ มีกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ผู้ใดประสงค์จะคัดค้านการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อนายทะเบียนตามแบบที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด ภายในกำหนดเวลาตามประกาศในข้อ 2 เมื่อได้รับคำร้องคัดค้าน ให้นายทะเบียนระงับการดำเนินการจดทะเบียนไว้ก่อนจนกว่าจะทราบผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นการแน่นอน แต่ถ้านายทะเบียนสอบสวนแล้วเห็นว่า การคัดค้านนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอและได้ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามคำขอเป็นการถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนจัดให้มีแผ่นป้ายทะเบียนทำด้วยโลหะ มีขนาด ลักษณะ และข้อความตามแบบ ร. 8/1

คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 89 ตอนที่ 19 ฉบับพิเศษ หน้า 3 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์

พ.ศ. 2515

ท้ายกฎกระทรวงนี้คิดไว้ที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของเครื่องจักรนั้นให้เห็นได้โดยชัดเจน

ข้อ 4 ให้นายทะเบียนผู้ได้รับคำขอตามข้อ 1 เป็นผู้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรตามแบบ ร. 2/1 ท้ายกฎกระทรวงนี้ มอบแก่ผู้ยื่นคำขอตงฉบับ และเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่ตงฉบับ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลางตงฉบับ

ข้อ 5 เจ้าของเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรใไว้แล้วประสงค์จะจดทะเบียนจำนองหรือขายฝากเครื่องจักรนั้น ใยื่นคำขอตามแบบ อ. 1/2 ท้ายกฎกระทรวงนี้จำนวนตงฉบับ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอตงนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง หรือสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดที่เครื่องจักรนั้นตั้งอยู่ในกรณีที่ได้จัดตั้งสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัด

ในำความในข้อ 2 และข้อ 3 มาใบังคับแก่การจดทะเบียนจำนองหรือขายฝากเครื่องจักรโดยอนุโลม

ข้อ 6 เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามคำขอเป็นการถูกต้องแล้ว ใจัดทำหนังสือสัญญาจำนองหรือขายฝากเครื่องจักรตามแบบ อ. 2/1 หรือแบบ อ. 2/2 ท้ายกฎกระทรวงนี้ จำนวนสามตงฉบับ พร้อมทั้งบันทึกสาระสำคัญของสัญญาลงในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรใปรากฏการจำนองหรือขายฝากเครื่องจักรนั้น แล้วมอบหนังสือสัญญาใคู่สัญญาใคือใฝ่ายละตงฉบับและเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรที่รับคำขอตงฉบับ

ข้อ 7 ในกรณีเจ้าของเครื่องจักรประสงค์จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรพร้อมกับการจดทะเบียนจำนองหรือขายฝากเครื่องจักร ในำความในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 มาใบังคับแก่การจดทะเบียนโดยอนุโลม

ข้อ 8 ผู้ใประสงค์จะจดทะเบียนใก่อนการจำนองหรือขายฝากเครื่องจักรใยื่นคำขอตามแบบ อ. 1/3 ท้ายกฎกระทรวงนี้ จำนวนตงฉบับ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอตงนายทะเบียนใได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร

ข้อ 9 เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามคำขอเป็นการถูกต้องแล้ว ให้จดลงในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ปรากฏการไถ่ถอนนั้น

ข้อ 10 เจ้าของเครื่องจักรผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอย่างอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วให้ยื่นคำขอตามแบบ อ. 1/4 ทั่วยกกระทรวงนี้จำนวนหนึ่งฉบับพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอต่อนายทะเบียนที่ได้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนนั้น

ข้อ 11 เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานตามคำขอเป็นการถูกต้องแล้ว ให้จดลงในหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้ปรากฏการจดทะเบียนนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2514

ยศ บุนนาค

ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ใช้อำนาจของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม
ว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี
พ.ศ. 2522

โดยที่ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2517 ได้จัดตั้งกรมบังคับคดีขึ้นในกระทรวงยุติธรรม โดยโอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการกองบังคับคดีแห่งมาเป็นของกรมบังคับคดี และได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมบังคับคดี กำหนดกองที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับคดี ขึ้นใหม่แทนกองบังคับคดีแห่ง จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขและวางระเบียบปฏิบัติในการบังคับคดีเสียใหม่ เพื่อให้การปฏิบัติราชการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้น จึงให้ยกเลิกระเบียบราชการกองหมายซึ่งใช้อยู่เดิม และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

หมวดที่ 1

การบังคับคดี

ข้อ 1 เจ้าพนักงานกรมบังคับคดีจะดำเนินการในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดีตามหมายบังคับคดี หรือตามคำสั่งของศาล หรือตามที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มอบหมายได้แต่ภายในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี หรือมีคำสั่ง หรือขออำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ข้อ 2 ถ้าจะต้องบังคับคดีนอกเขตอำนาจของศาลที่ออกหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้ศาลที่ออกหมายนั้น ส่งหมายไปขอให้ศาลท้องถิ่นดำเนินการบังคับคดีแทน

ข้อ 3 เมื่อเจ้าพนักงานกรมบังคับคดีได้รับหมายบังคับคดี หรือคำสั่งของศาล หรือการมอบหมายจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ดำเนินการตามหมายบังคับคดี หรือคำสั่ง หรือการมอบหมายนั้นภายในเวลาอันสมควร

หมวดที่ 2

การยืมทรัพย์

บทที่ 1

ผู้นำยืม

ข้อ 4 ผู้นำยืม คือผู้ซึ่งได้ระบุไว้ในหมายบังคับคดี หรือในหนังสือของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า เป็นผู้นำยืม

ข้อ 5 ผู้นำยืมอาจมอบอำนาจให้ทนายความของตน หรือผู้หนึ่งผู้ใดมาทำการแทนก็ได้ โดยทำหนังสือมอบอำนาจตามแบบพิมพ์กรมบังคับคดี

ข้อ 6 ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปทำการบังคับคดี ต้องให้ผู้นำยืม หรือผู้รับมอบอำนาจทำคำรับรองต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ตามแบบพิมพ์กรมบังคับคดี และวางเงินค่าใช้จ่ายไว้ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดตามอำนาจในกฎหมาย ทั้งนี้โดยคำนึงถึงค่าเช่าสถานที่เก็บรักษาทรัพย์ และค่าจ้างคนเฝ้ารักษาทรัพย์ด้วย

ข้อ 7 ถ้าเป็นการยึดที่ดิน ให้ผู้นำยืมส่งโฉนด หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินรายที่จะนำยึดหรือ สำเนาซึ่งเจ้าพนักงานรับรอง ถ้าหากมี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบก่อน

ข้อ 8 ผู้นำยืมเป็นผู้ช่วยเหลือให้ความสะดวก จัดยานพาหนะรับและส่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ตลอดจนการขนย้าย และการเก็บรักษาทรัพย์ และออกเงินทรองค่าใช้จ่ายตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะร้องขอ

ข้อ 9 ผู้นำยืมต้องอยู่ในสถานที่ยึดทรัพย์ เพื่อชี้ทรัพย์⁽¹⁾ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำการยึด และช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการยึดทรัพย์ตามแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขอร้องเพื่อให้การยึดสำเร็จไปโดยมิชักช้า

(1) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 168/2526 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2526 เกี่ยวกับการชี้ตำแหน่งที่ดินเพื่อทำการยึดทรัพย์นายประกันตามคำสั่งศาล

บทที่ 2

เจ้าพนักงานบังคับคดี⁽¹⁾

ข้อ 10 ผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน กรมบังคับคดี เป็นผู้กำหนดตัวเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ไปยึดทรัพย์

ข้อ 11 ก่อนไปทำการยึดทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ไปยึดทรัพย์ตรวจสอบและทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าจะต้องยึดทรัพย์อะไร ของใคร และจำนวนราคาทรัพย์ที่จะยึดได้ตามกฎหมายมีประมาณเท่าใด พร้อมทั้งนำประกาศยึดทรัพย์ไปด้วย เพื่อปิดไว้ ณ สถานที่ที่ยึดทรัพย์

ข้อ 12 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์ตามวัน เวลา ที่ผู้นายึดมารับหรือตามที่นัดหมายกับผู้นายึด และนำหมายบังคับคดี ประกาศยึดทรัพย์กับเครื่องมือสำหรับทำการยึดทรัพย์ เช่น ครั่ง และตราตีครั่ง ซึ่งจ่ายประจำตัวเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ไปยึดทรัพย์ติดตัวไปด้วย ทั้งนี้ จะมีพนักงานเดิมหมายร่วมไปช่วยเหลือด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ 13 ถ้าจะยึดที่ดินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ไปยึดทรัพย์จัดการเพื่อให้ได้โฉนดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือสำเนาซึ่งเจ้าพนักงานรับรองมา ถ้าหากมีเพื่อตรวจสอบและจับสเกลจำลองแผนที่หลังโฉนด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์

ข้อ 14 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำการยึดทรัพย์ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก ในวันทำการงานปกติ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน โดยได้รับอนุญาตจากศาล

ข้อ 15 ก่อนกระทำการยึดทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงหมายบังคับคดีต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าไม่ปรากฏตัวลูกหนี้ให้แสดงต่อบุคคลที่อยู่ในสถานทีนั้น

(1) คำสั่งกรมบังคับคดี 94/2521 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2521

ข้อ 16 ในการที่จะดำเนินการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจเท่าที่ มีความจำเป็นเพื่อที่จะค้นสถานที่ใด ๆ อันเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ได้ครอบครองอยู่ เช่น บ้านที่อยู่ คลังสินค้า โรงงานและร้านค้าขาย ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสอบบัญชีหรือแผ่นกระดาษ และกระทำการใด ๆ ตามสมควรเพื่อเปิดสถานที่ หรือบ้านที่อยู่ หรือ โรงเรื่อดังกล่าวแล้ว รวมทั้งตู้รับรษณีย์ ตู้หรือที่เก็บของอื่น ๆ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

ข้อ 17 ในการยึดทรัพย์รายใด ถ้ามีผู้ขัดขวาง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีชี้แจงว่า กล่าวแต่โดยคดีก่อน ถ้าผู้นั้นยังขัดขวางอยู่อีก ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอความช่วยเหลือจาก เจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้

ข้อ 18 ให้ยึดทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่เพียงประมาณราคาที่จะขายทอดตลาดได้พอชำระหนี้ตามหมายบังคับคดี พร้อมทั้งค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี วันแต่จะได้ มีกฎหมายบัญญัติไว้ หรือศาลจะได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินซึ่งมีราคามากกว่าจำนวนหนี้ และมีอาจแบ่งยึดโดย มิให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมราคา (เช่น ทำให้เปลี่ยนสภาพและราคาตกต่ำ) ทั้งทรัพย์สินที่จะยึดให้พอคุ้ม จำนวนหนี้ไม่ปรากฏด้วยแล้ว ก็ให้ยึดทรัพย์สินที่วานั้นมาขายทอดตลาด ถึงแม้ผู้นายึดจะชี้ให้ยึดแต่ เพียงบางส่วนก็ดี

ข้อ 19 เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะงดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา นำชี้ เมื่อสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นไม่อาจยึดอายัดได้ตามกฎหมาย เช่น ปรากฏว่ามีชื่อบุคคลอื่นนอกจาก ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลซึ่งทรัพย์สินต้องถูกยึดหรืออายัดเป็นเจ้าของในทะเบียน เมื่อได้งด การยึดหรืออายัดแล้วให้รับรายงานต่อผู้อำนวยการกอง กองยึดและจำหน่ายทรัพย์สิน เพื่อจะได้ รายงานต่อไปยังศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 283 วรรค 2

เมื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาแล้ว ปรากฏว่าทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดนั้นมีชื่อบุคคลอื่น นอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลซึ่งทรัพย์สินต้องถูกยึดหรืออายัดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิใน ทะเบียนให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาทราบ เพื่อดอนการยึดทรัพย์สิน

ข้อ 20 เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมไม่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินซ้ำ หรือที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบ แห่งการบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 285, 286, 290 และ พระราชบัญญัติว่าด้วยการยึดทรัพย์สินของกลสิกร พ.ศ. 2475 หรือกฎหมายอื่น ๆ

ข้อ 21 ถ้าในหมายบังคับคดีกล่าวเฉพาะเจาะจงให้ยึดทรัพย์สิ่งใด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดแต่เฉพาะทรัพย์สิ่งนั้น

ข้อ 22 ถ้าจะยึดทรัพย์ที่มีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี สอบถามผู้นายึดเสียก่อนว่าผู้ใดมีชื่อเป็นเจ้าของทะเบียนนั้น

ข้อ 23 เมื่อกระทำการยึดทรัพย์เสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศยึดทรัพย์ไว้ ณ สถานที่ ๆ ยึดโดยเปิดเผย และให้ทำรายงานบัญชีทรัพย์ที่ยึดเสนอผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน

ข้อ 24 เมื่อได้มีการยึดทรัพย์แล้ว สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้อื่นมีต่อบุคคลภายนอกในเรื่องพันธบัตรหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ตราสารเปลี่ยนมือหรือสิทธิเรียกร้องขอให้ชำระเงิน หรือส่งมอบทรัพย์ หรือสิทธิเรียกร้องอื่น ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 310

ข้อ 25 เมื่อผู้นายึดขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอไปยังเจ้าพนักงานที่ดินให้งดการจำหน่ายกรรมเกี่ยวกับที่ดินที่จะยึดชั่วคราว (อายัด) โดยเสียค่าธรรมเนียมตามระเบียบ และเจ้าพนักงานที่ดินได้มีคำสั่งอนุญาตตามคำขอนั้นแล้ว ผู้นายึดต้องจัดการนำยึดภายในกำหนด 15 วัน มิฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจขอให้เจ้าพนักงานที่ดินถอนคำสั่งนั้นเสียได้

ข้อ 26 ในการยึดที่ดินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรังวัดเขตกว้างยาวของที่ดินที่ยึด กับแผนที่จำลองตามข้อ 13 ว่าจะเป็นที่ดินแปลงเดียวกันหรือไม่ หากควรเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันแล้ว ให้จัดซื้อเจ้าของที่ดินข้างเคียงเท่าที่ทราบกำกับไว้ในแผนที่จำลอง และแสดงให้เห็นสภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดินที่ยึด และแสดงด้วยว่าอยู่ใกล้ไกลจากสถานที่ราชการหรือที่ชุมนุมชน หรือทางบก ทางน้ำประมาณระยะทางเท่าใด

ข้อ 27 ในการยึดที่ดินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าที่ดินที่ยึดนั้นมีสิ่งปลูกสร้าง หรือไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอื่นจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปี เป็นของผู้อื่นปลูกอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกด้วยคำของเจ้าของสิ่งนั้น ๆ ให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินอยู่อย่างไร เป็นต้นว่า อาศัยหรือมีสัญญาเช่าต่อกัน ฯลฯ

ข้อ 28 การยัดเรือน โรง หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดขนาดกว้างยาว และบรรยายสภาพแห่งสิ่งนั้น ๆ เช่น พื้น ฝา ประตู หน้าต่าง เสา เครื่องบน ไซไม้ชนิดใด หลังคาอะไร มีกี่ชั้น กี่ห้อง และเก่าใหม่อย่างไร เลขทะเบียนเท่าไร ถ้าเป็นสถานที่ให้เช่า ค่าเช่าเท่าใด

ข้อ 29 การยัดสิ่งทวาริมทรัพย์มีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ย่อมครอบไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์นั้นด้วย เว้นแต่จะได้มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ประสงค์ให้ยัดดอกผลนั้น ๆ

ข้อ 30 การยัดที่ดินซึ่งมีไม้ยืนต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดชนิดและประมาณจำนวนต้นไม้ไว้ด้วย

ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการยึดทรัพย์สินกสิกร พ.ศ. 2475 การยัดที่ไร่นาซึ่งมีไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอื่นจะเก็บเกี่ยวได้ตามฤดูกาล จะยัดแต่ที่ดินไม่มีไม้ล้มลุกและธัญชาติ หรือจะยัดทั้งที่ดินและไม้ล้มลุกหรือธัญชาติด้วยก็ได้

ข้อ 31 ถ้าอสังหาริมทรัพย์ที่ยึดมีดอกผลธรรมดาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเป็นผู้เก็บเกี่ยวหรือบุคคลอื่นเป็นผู้เกี่ยวในนามของลูกหนี้ เมื่อผู้ยึดร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเก็บเกี่ยว และเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรจัดการให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ลูกหนี้ทราบเสียก่อนในขณะทำการยึด แล้วจึงทำการเก็บเกี่ยวดอกผลนั้นเมื่อถึงกำหนด

ข้อ 32 ในการยึดทรัพย์นั้น ให้ยึดเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย และไม่ปรากฏว่าส่วนใดเป็นของลูกหนี้ให้ยึดมาทั้งหมด

ข้อ 33 เมื่อยังไม่มีการยึดทรัพย์ ถ้าปรากฏว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของผู้ใดอยู่โดยมีสิทธิได้รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นจากผู้ใดก็ตาม เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจจะทำการอายัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 282 ไปยังลูกหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีให้ชำระเงิน หรือส่งมอบทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้นำมาชำระหรือ ส่งมอบแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดไว้

ข้อ 34 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงให้เห็นโดยประจักษ์แจ้งตามวิธีที่เห็นสมควรว่า ได้มีการยึดทรัพย์แล้ว เช่น

- (1) สิ่งของ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหรือผูกแผ่นเลขหมาย สิ่งของที่ยึดสำคัญให้ตรงตามบัญชีทรัพย์ ถ้าสามารถจะเก็บรวมเข้าหีบหรือตู้ได้ ก็ให้รวมไว้แล้วปิดหีบหรือตู้ประทับตราครั้งอีกชั้นหนึ่ง
- (2) ห้องแถว ตึกแถว หรือสิ่งปลูกสร้าง ให้ปิดเครื่องหมายไว้ทุกห้อง
- (3) สัตว์พาหนะและปศุสัตว์ จะใช้สีทาที่เขาด้านในตัวหรือที่ตัว หรือจะใช้แผ่นเลขหมายผูกคอ หรือจะต้องเข้าคอกแล้วผูกเชือกประทับตราครั้งที่ประตูคอกก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร แต่อย่าให้เป็นการขัดข้องต่อการเลี้ยงรักษาสัตว์

ข้อ 35 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีทรัพย์ที่ยึดโดยแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อ ประเภท จำนวน ขนาด น้ำหนักสภาพของทรัพย์ และราคาประมาณแห่งทรัพย์ตามลำดับหมายเลขไว้ แล้วส่งสำเนาไปยังศาล หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี

ข้อ 36 การจดบัญชีทรัพย์ ถ้าเป็นทรัพย์หลายสิ่งราคาเล็กน้อย จะมีคัรวมหรือกองรวมกันแล้ว จดเป็นเลขหมายเดียวกันก็ได้

ถ้าทรัพย์ที่ยึดเป็นชุดหรือสำหรับ การจดบัญชีให้รวมเป็นชุด เป็นสำหรับ หรือไม่รวมก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร

ข้อ 37 การประมาณราคาคืนพึงพิจารณาตามหลักเกณฑ์เหล่านี้ประกอบกัน คือ

- (1) ราคาซื้อขายกันในท้องตลาดโดยคำนึงถึงสภาพแห่งที่นั้นว่า เป็นที่อะไร เช่น ที่ปลูกตึกแถว เรือนแถว ให้เช่า หรือที่ขานที่สวนที่นาที่ไร่ และที่นั้นอยู่ในทำเลอย่างไร เช่น อยู่ในทำเลค้าขาย ที่ชุมนุมชน หรือใกล้ทางบกทางน้ำท่าเรือ หรือมีประโยชน์รายได้มากน้อยเพียงใดเหล่านี้เป็นต้น
- (2) ราคาที่ดินตำบลนั้นหรือตำบลใกล้เคียง ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีเคยขายทอดตลาดไปแล้ว
- (3) ราคาซื้อขายหรือจ้างหรือขายฝากครั้งสุดท้ายของที่ดินที่ยึดและที่ดินข้างเคียง
- (4) ราคาประเมินปานกลางของสำนักงานที่ดิน

ข้อ 38 การประมาณราคาทรัพย์สินนอกจากที่ดินให้ประมาณตามราคาซื้อขายในท้องตลาด ตามสภาพความเก่าใหม่ของทรัพย์สินนั้น ๆ มิใช่ประมาณราคาตามที่คุณค่าตกลงกันเพื่อหลีกเลี่ยง ค่าธรรมเนียม

ข้อ 39 การประมาณราคาทรัพย์สินที่มีการจำหน่ายหรือจำหน่าย ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 37 และข้อ 38 แต่ให้หมายเหตุไว้ด้วยว่า จำหน่าย หรือจำหน่ายเมื่อใด ต้นเงินเท่าใด เพื่อประกอบ คุณพินิจในการขายทอดตลาด

ข้อ 40 เมื่อได้ยึดทรัพย์สินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจับบัญชีและประมาณราคาทรัพย์สิน ที่ยึดไว้แล้วให้ผู้นายึดลงนามรับรองบัญชีนั้น ถ้าผู้นายึดไม่เห็นชอบตามราคาที่เขาพนักงานบังคับคดี ประมาณก็ให้บันทึกไว้โดยชัดเจน

ข้อ 41 เมื่อผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน เห็นว่าราคาทรัพย์สิน ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประมาณยังไม่สมควร ก็ให้มีอำนาจแก้ไขได้ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นายึด และลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ

ข้อ 42 การยึดที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์อย่างอื่นอันอยู่ในที่ดินนั้น ให้รีบแจ้งการยึด ไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน และหรือหัวหน้าเขตแห่งท้องที่แล้วแต่กรณี แต่ถ้าเป็นการยึดที่ดินที่ยังไม่มี โฉนด ครอบครอง หรือใบไต่สวนตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือสิ่งหาริมทรัพย์อื่นอันอยู่ในที่ดินนั้น ให้รีบแจ้งการยึดไปยังหัวหน้าเขตแห่งท้องที่

ข้อ 43 การยึดสิ่งปลูกสร้างซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินของผู้อื่นที่มีโฉนด ให้ผู้นายึดแจ้ง เลข โฉนด และชื่อเจ้าของที่ดินนั้นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าหากทราบ

ข้อ 44 เมื่อได้กระทำการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้แจ้งการยึด ราคาประเมินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ และถ้าหากทรัพย์สินที่ยึดนี้มีผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม ให้แจ้งการยึดให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมทราบด้วย

ถ้าไม่สามารถจะกระทำตามความในวรรคก่อนได้ ก็ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ ณ สถานที่ที่ยึดและที่กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน หรือประกาศแจ้งการยึดทางหนังสือพิมพ์รายวัน ไม่เกิน 7 วัน

ข้อ 45 เมื่อได้ยึดเรือกำปั่น หรือเรือมีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือ เรือยนต์มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แผลคนอยู่อาศัย ให้แจ้งการยึดไปยังกรมเจ้าท่า หรือหัวหน้าเขต แห่งท้องที่แล้วแต่กรณี

กรณียึดทรัพย์อื่นที่มิใช่เบี่ยนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น เครื่องจักร ให้แจ้งการยึดไปยัง นายทะเบียนแห่งทรัพย์นั้น

บทที่ 4

รายงานการยึดทรัพย์และการขออนุญาตขายทรัพย์ต่อศาล

ข้อ 46 ให้ส่งรายงานการยึดทรัพย์พร้อมด้วยบัญชีทรัพย์ต่อศาลเป็นคราว ๆ และขอ ให้ศาลสั่งอนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดนั้น ถ้าเป็นการยึดทรัพย์ชั่วคราวก่อนคำพิพากษา ให้ขออนุญาตขายต่อ เมื่อมีหมายบังคับคดีแล้ว

หากทรัพย์ที่ยึดมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขายได้ทันที โดยวิธีขายทอดตลาด หรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วรายงานให้ศาลทราบ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 3

การยืมทรัพย์สินนายประกัน

ข้อ 47⁽¹⁾ นายประกันในคดีอาญาซึ่งถูกศาลสั่งให้ยึดทรัพย์เพราะผิดสัญญาประกัน เมื่อศาลส่งหมายบังคับคดีมายังกรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคหรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์โดยมิชักช้า และให้นำหมวด 2 แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เงินทรงค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากศาลไม่เพียงพอ หรือไม่มีเงินทรงค่าใช้จ่าย ให้เบิกเงินทรงค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของกรมบังคับคดี

ในกรณีที่ไม่มีสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ตั้งอยู่ในเขตศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ เบิกเงินทรงค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

ข้อ 48 เมื่อผู้นายคดีไม่สามารถนำยึดทรัพย์ได้ด้วยประการใด ๆ เช่น นายประกันไม่เคยมีทรัพย์สินมาแต่แรก หรือเคยมีแต่ได้จำหน่ายจ่ายโอนไปแล้วก่อนหรือหลังทำสัญญาประกัน เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกถ้อยคำผู้นายคดีไว้ แล้วให้ผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน รายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว

ข้อ 49 ถ้าผู้นายคดีตามที่ระบุในหมายบังคับคดีไม่นำเจ้าพนักงานไปยึดทรัพย์ตามวันเวลานัด โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้ผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน รายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว

(1) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 และใช้ข้อความใหม่ดังพิมพ์ไว้

คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 168/2526 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2526

(1) หมวดที่ 4

การยึดทรัพย์สินในคดีแรงงาน

ข้อ 49/1 เมื่อศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค หรือศาลแรงงานจังหวัด ส่งหมายบังคับคดีมายังกรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาค หรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาล หรือเจ้าพนักงานประจำศาลแห่งท้องที่ซึ่งไม่มีสำนักงานบังคับคดี และวางทรัพย์ตั้งอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าวดำเนินการบังคับคดีตามหมายบังคับคดีนั้น และให้นำหมวด 2 แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 49/2 เงินค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีให้เบิกจากงบประมาณของกรมบังคับคดี ในกรณีที่ไม่มีสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ตั้งอยู่ ให้เบิกจากงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

ข้อ 49/3 ถ้าผู้นายึดตามที่ระบุในหมายบังคับคดีไม่นำเจ้าพนักงานไปยึดทรัพย์ตามวัน เวลานั้น โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร หรือไม่สามารถนำยึดทรัพย์ด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

(1) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 และใช้ข้อความใหม่ดังพิมพ์ไว้

(2) หมวดที่ 5

การยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับ

ข้อ 49/4 ในคดีอาญาซึ่งจำเลยไม่ชำระค่าปรับตามคำพิพากษา เมื่อศาลส่งหมายบังคับคดีมายังกรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาค หรือสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาล หรือเจ้าพนักงานประจำศาลแห่งท้องที่ซึ่งไม่มีสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ตั้งอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดังกล่าวดำเนินการตามหมายบังคับคดีนั้น และให้นำหมวด 2 แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 49/5 ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีนี้ ให้เบี่ยงจากงบประมาณของกรมบังคับคดี ในกรณีที่ไม่มีสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ตั้งอยู่ ให้เบี่ยงจากงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

ข้อ 49/6 ถ้าหมายบังคับคดีของศาลมิได้กำหนดผู้นำยึดก็ตี หรือกำหนดผู้นำยึดก็ตี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการโดยมิชักช้า หากไม่สามารถทำการยึดด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลทราบโดยเร็ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

(2) แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2524 และใช้ข้อความใหม่ดังพิมพ์ไว้

หมวดที่ 6

การยึดทรัพย์ในคดีล้มละลาย

บทที่ 1

วิธีดำเนินการยึดทรัพย์

ข้อ 50 การยึดทรัพย์ในคดีล้มละลาย ให้นำหมวดที่ 2 แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 51 เมื่อได้รับหนังสือของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอให้กระทำการยึดทรัพย์ ให้ผู้อำนวยการกองกองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน ดำเนินการยึดทรัพย์ภายในเวลาอันสมควร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั่วไป

ข้อ 52 ถ้าผู้นายคดีในคดีล้มละลายไม่จัดการนำยึดทรัพย์ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สินได้รับหนังสือของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ให้ผู้อำนวยการกองกองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สินแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบ ทั้งนี้ไม่เกินความถึงทรัพย์ที่มีเจ้าหนี้ยึดไว้เป็นประกัน เช่น ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ติดการจำนอง เป็นต้น

ข้อ 53 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกระทำการยึดดวงตรา สมุดบัญชีและเอกสารของลูกหนี้และบรรดาทรัพย์สินซึ่งอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ หรือของผู้อื่นอันอาจแบ่งได้ในคดีล้มละลาย ในการยึดทรัพย์นั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ อันเป็นของลูกหนี้หรือที่ลูกหนี้ได้ครอบครองอยู่ และมีอำนาจหักพังเข้าไปในสถานที่นั้น ๆ รวมทั้งเปิดตู้รับรษณีย์ หรือที่เก็บของอื่น ๆ ตามที่จำเป็น

ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีสงสัยว่าจะมีทรัพย์สินของลูกหนี้ซุกซ่อนอยู่ในเรือนโรง เกสสถาน หรือสถานที่อื่นอันมิใช่เป็นของลูกหนี้ ให้รายงานต่อผู้อำนวยการกองกองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน เพื่อแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขอหมายค้นจากศาลต่อไป

ข้อ 54 เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในการยึดทรัพย์ในคดีล้มละลายดังต่อไปนี้

- (1) ทรัพย์สินทั้งหลายอันลูกหนี้มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลาย รวมทั้งสิทธิเรียกร้องเหนือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เว้นแต่
- ก. เครื่องใช้สอยส่วนตัวอันจำเป็นแก่การดำรงชีพ ซึ่งลูกหนี้รวมทั้งภริยา และบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้จำเป็นต้องใช้ตามสมควรแก่ฐานะารูป และ
  - ข. สัตว์ พืชพันธุ์ เครื่องมือและสิ่งของสำหรับใช้ในการประกอบอาชีพของลูกหนี้ ราคารวมกันไม่เกินสามพันบาท
- (2) ทรัพย์สินซึ่งลูกหนี้ได้มาภายหลังเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มละลายจนถึงเวลาปลดจากล้มละลาย
- (3) สิ่งของซึ่งอยู่ในครอบครอง หรืออำนาจสั่งการ หรือสิ่งจำหน่ายของลูกหนี้ในทางการค้าหรือธุรกิจของลูกหนี้ด้วยความยินยอมของเจ้าหนี้อันแท้จริง โดยพฤติการณ์ซึ่งทำให้เห็นว่าลูกหนี้เป็นเจ้าของในขณะที่มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย

ข้อ 55 ถ้าผู้นายัดไม่ชี้ให้ยึดทรัพย์สินใดอันอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดบัญชีรายละเอียดแห่งทรัพย์สินไว้เป็นบัญชีอีกประเภทหนึ่งต่างหากจากบัญชีทรัพย์สินที่ผู้นายัดชี้ และให้ผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน ส่งรายงานการยึดทรัพย์สินพร้อมด้วยบัญชีดังกล่าวแล้วไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

บทที่ 2

วิธีปฏิบัติในคดีแพ่งคาบเกี่ยวกับคดีล้มละลาย (1)

ข้อ 56 เมื่อได้รับคำแจ้งความว่า ได้มีการขอให้ลูกหนี้ล้มละลายแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจว่าบุคคลนั้นถูกยึดทรัพย์ไว้ในคดีแพ่งบ้างหรือไม่ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดทรัพย์สินของบุคคลนั้นไว้ในคดีแพ่งแล้วแม้เพียงบางส่วน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการตามข้อ 57 และข้อ 60

(1) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 285/2522 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2522

ข้อ 57 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้จำหน่ายทรัพย์สินแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน ถ้าได้รับคำแจ้งความว่าได้มีการขอให้ออกหนังสือล้มละลายก่อนที่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์ให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ักเงินไว้ และถ้าต่อไปศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคึดักไว้เป็นค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานบังคับคดีและค่าธรรมเนียมโจทก์ในชั้นบังคับคดี เหลือเท่าใดให้ส่งเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

การส่งเงินดังกล่าวนี้ จะงดรอไว้ในระหว่างพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว และจะส่งต่อเมื่อมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้วก็ได้ แต่ไม่ให้ส่งเกิน 7 วัน นับแต่วันทราบคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดนั้น

ข้อ 58 ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ แล้วแต่ยังไม่ทันขายทอดตลาด เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำแจ้งความว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งสำเนารายการบัญชีทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และรายงานให้ศาลทราบ ส่วนทรัพย์สินที่ยึดนั้น ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ได้ส่งเป็นอย่างอื่น ภายใน 7 วัน นับแต่วันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รับสำเนารายการบัญชีทรัพย์สิน ให้จัดการขายทอดตลาดต่อไปตามระเบียบเสมือนหนึ่งไม่มีคดีล้มละลายเกิดขึ้น แต่ให้แจ้งกำหนดวันขายทอดตลาดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบด้วย เมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี และค่าใช้จ่ายของโจทก์ในการบังคับคดีไว้ เหลือเงินเท่าใดให้ส่งต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

ข้อ 59 ถ้าบุคคลใดกล่าวอ้างว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ในคดีแพ่ง เมื่อบุคคลนั้นได้ยื่นคำร้องต่อศาลให้ปล่อยทรัพย์สินเช่นนั้น และได้ส่งสำเนาคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบถึงเหตุที่มีผู้ร้องขอทรัพย์สิน และที่ต่องงดการขายทรัพย์สินในระหว่างรอคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล

ข้อ 60 ถ้าศาลวินิจฉัยว่าทรัพย์สินที่ยึดไว้ในคดีแพ่งเป็นของผู้ร้องและสั่งให้ถอนการยึดก็ตี หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ตั้งใจจะให้ยึดต่อไปก็ตี หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจะถอนการยึดด้วยเหตุใด ๆ ก็ตี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบก่อน

หมวดที่ 7

การรักษาทรัพย์

บทที่ 1

ผู้รักษาทรัพย์

ข้อ 61 (1) ทรัพย์ที่ยึดไว้แล้วให้นำมาเก็บรักษาไว้ที่กรมบังคับคดี⁽²⁾ แต่ถ้าเป็น
อสังหาริมทรัพย์ หรือสิ่งของซึ่งลำบากต่อการขนย้ายให้มอบแก่บุคคลที่สมควรดูแลรักษาไว้

ในการที่จะให้ผู้ดูแลรักษาทรัพย์นั้น พึงถือหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายอมรับรักษาทรัพย์ยึด และเจ้าพนักงานบังคับคดี
เห็นสมควรจะมอบทรัพย์นั้นไว้ในความอารักขาของเจ้าหน้าที่ได้

(2) ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่รับรักษาทรัพย์ที่ยึด เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรจะมอบ
ไว้ในความอารักขาของบุคคลอื่น ซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่ หรือจะมอบไว้ในความอารักขา
ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายินยอมก็ได้

(3) ถ้าไม่สามารถจะปฏิบัติดังกล่าวใน (1) และ (2) เจ้าพนักงานบังคับคดีจะ
เข้าสถานที่เก็บทรัพย์ และจะจ้างคนเฝ้าทรัพย์นั้นไว้ก็ได้

ข้อ 26 ในกรณียึดอสังหาริมทรัพย์ เครื่องทองรูปพรรณ หรือของมีค่าอื่น ๆ ให้เจ้าพนักงาน
บังคับคดีมอบแก่ผู้อำนวยการ กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สินเก็บรักษาทรัพย์นั้นไว้ในที่อันปลอดภัย
ตามที่เห็นสมควร

ข้อ 63 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจดไว้ในรายงานยึดทรัพย์โดยชัดแจ้งว่าได้จัดการ
เก็บรักษาทรัพย์นั้นอย่างไร และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์ ค่าเข้าสถานที่เก็บทรัพย์

(1) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 250/2522 ลงวันที่ 26 ตุลาคม 2522

(2) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 57/2527 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2527 และ

คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 111/2527 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2527

คางจางคูนแลร์รักษาทฤษฎีเทาใด

ข้อ 64 ถ้าเจาพนักงานบังกัคคี่จางคูนแลร์รักษาทฤษฎี ให้มีการตรวจตราอีกชั้นหนึ่ง เมื่อปรากฏว่า คูนแลร์รักษาทฤษฎีละเลยต่อนาที่ไมปฏิบัติตามข้อสัญญา ให้เจาพนักงานบังกัคคี่ สั้งปรับตามข้อสัญญาทุกครั้งี่ตรวจพบ เบี้ยปรับในกรณี เช่นนี้ให้ถือเป็เงินที่รวบรวมได้ในการ บังกัคคี่นั้น

ในกรณีทฤษฎีซึ่งถูกยึดสูญหายไปเนื่องจากการกระทำผิดทางอาญา ให้เจาพนักงาน บังกัคคี่แจงความค้ำเนินคี่แก่ผู้กระทำควมผิดทุกเรื่อง

บทที่ 2

การเข้าที่เก็บทฤษฎีและจางผู้รักษาทฤษฎี

ข้อ 65 ให้ผู้รักษาทฤษฎีโดยมีค่าตอบแทนกัคี่ หรือไม่มีค่าตอบแทนกัคี่ หรือผู้ให้ เข้าสถานี่เก็บรักษาทฤษฎีกัคี่ ทำหนังสือสัญญากับผู้อำนวยการกอง กองยี่ค้อายัดและจำหนาย ทฤษฎีสิน

ข้อ 66 ในกรณีที่มีการทำสัญญาเข้าสถานี่เก็บทฤษฎี หรือจางบุคคลที่สมควรดูแล รักษาทฤษฎีที่ยี่คี่ เมื่อชายทฤษฎี เสรีหรือย้ายทฤษฎีไปเก็บที่อื่น หรือถอนการยี่คี่ทฤษฎีให้ ผู้อำนวยการกอง กองยี่ค้อายัดและจำหนายทฤษฎีสินบอกเลิกสัญญานั้น เสีย

คูนยวิทยทฤษฎีกร
จุพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 8

การขายทรัพย์สิน⁽¹⁾

บทที่ 1

วิธีขายทอดตลาด⁽²⁾

ข้อ 67 การขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการทำประกาศโดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สินโดยเกี่ยวข้องกับคดีอย่างไร ผู้สั่งให้ขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย ชื่อประเภท ลักษณะ จำนวน ขนาด และน้ำหนักแห่งทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นต้น ถ้าเป็นที่ดิน ให้แจ้งเนื้อที่เขตกว้างยาว ชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียง และอยู่ตำบล อำเภอ จังหวัดใดด้วย ถ้ามีข้อสัญญาและคำเตือนอย่างไรก็ให้ระบุไว้โดยชัดเจน ตามแบบของมบังคับคดี กับให้กำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาแห่งการชำระเงินไว้ตามนี้แห่งระเบียบข้อ 85

ย

อนึ่ง ถ้าศาลกำหนดวิธีขาย หรือเงื่อนไขเฉพาะเรื่องเป็นพิเศษอย่างไร ก็ให้ปฏิบัติ
 มั่น

ข้อ 68⁽³⁾ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการส่งประกาศขายทอดตลาดแก่บุคคลผู้มีส่วน
 ส่วนเสีย ตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 280 และให้ป
 ะกาศขายทอดตลาดไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่จะขาย สถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ที่ชุมนุมชนและ
 านที่ราชการอันสมควรจะเปิดได้ ก่อนวันขายไม่น้อยกว่า 3 วัน

อนึ่ง ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรที่จะลงแจ้งความการขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์
 ยวันฉบับที่แพร่หลาย หรือทางวิทยุกระจายเสียง หรือทางโทรทัศน์ก่อนวันกำหนดวันขายก็ได้

(1) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 31/2523 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2523

(2) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 110/2523 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2523

(3) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 3/2521 ลงวันที่ 3 มกราคม 2521

ข้อ 69 การกำหนดวันขายทอดตลาดหลักทรัพย์ตามปกติให้ถือเกณฑ์ดังนี้

(1) ที่ดิน กำหนดไม่น้อยกว่า 1 เดือน และไม่เกิน 2 เดือน

(2) เรือ โรง สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ และทรัพย์สินอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 20 วัน และไม่เกิน 1 เดือน

ทั้งนี้ ให้นับตั้งแต่วันลงประกาศขายทอดตลาดเป็นต้นไป

ข้อ 70 ในการขายทรัพย์สินที่มีดอกผลเกิดในระหว่างยึดทรัพย์ หรือทรัพย์สินที่มีสัญญาผูกพันอันเป็นคุณแก่ทรัพย์สินนั้น หรือมีภาวะระมัดระวังเกี่ยวค้างอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกล่าวไว้ในประกาศขายทอดตลาดให้ชัดเจน

การขายทรัพย์สินที่มีสัญญาผูกพันอยู่อันเป็นคุณแก่ทรัพย์สินนั้น ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถทำได้ ก็ให้จัดการให้ผู้นั้นได้รับช่วงสิทธิและหน้าที่ตามสัญญานั้นด้วย

ข้อ 71 การขายทอดตลาดสุรามีน้ำสุราตั้งแต่ 10 ลิตรขึ้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบล่วงหน้าก่อนวันขายตามปกติไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อกรมสรรพสามิตจะได้จัดเจ้าพนักงานมากำกับออกใบขนสุราให้แก่ผู้นั้น

ข้อ 72 ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูป หรือหนังสือฉบับเขียนโบราณ เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน สำหรับกรุงเทพมหานคร 1 ฉบับ

ข้อ 73 ถ้าทรัพย์สินที่จะขายเป็นตุ๊กตารักบี้ หีบ หรือกำปั่นเหล็กเก็บทรัพย์ และปรากฏว่ายังเปิดไม่ได้ ให้จัดการเปิดเสียก่อน จึงจะขายทอดตลาดได้

ข้อ 74 การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีการจำนองติด ให้ขายโดยวิธีการตามที่ศาลสั่งกำหนด

ถ้าศาลมิได้กำหนดอย่างไร ให้ขายอย่างบังคับจำนอง หรือจำนองติดไป หรือตั้งราคาขั้นต่ำ โดยความยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่ายแล้วแต่ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเห็นสมควร

ในการขายทรัพย์สินที่มีการจำนองติด ให้ปฏิบัติตามวิธีการขายทรัพย์สินที่มีการจำนองติดโดยอนุโลม

ข้อ 75 การขายทรัพย์สินอย่างบังคับจำนอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขาย
 ทางการขายทรัพย์สินธรรมดา โดยไม่คำนึงถึงการจำนอง

ข้อ 76 การขายทรัพย์สินอย่างการจำนองคดีไป ให้ประกาศแสดงชื่อผู้รับจำนองพร้อม
 ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย และข้อความว่าผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้นต้องรับภาระ
 จำนองคดีไปด้วยโดยชัดเจน

ข้อ 77 การขายทรัพย์สินจำนองโดยวิธีตั้งราคาขั้นต่ำ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด
 ราคาขั้นต่ำที่จะขายลงไว้ในประกาศ โดยคำนวณต้นเงินและดอกเบี้ยจำนองซึ่งยังค้างชำระ
 แก่ผู้รับจำนองจนถึงวันขาย กับค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีอื่นที่เกี่ยวข้องทรัพย์สินนั้น

ข้อ 78 การขายที่ดินที่มีชื่อผู้นอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย
 ในหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินส่วนได้ของผู้นั้นไว้เพื่อจ่ายแก่
 ผู้ควรจะได้รับต่อไป

ข้อ 79 ผู้ซื้อที่ดินซึ่งจะขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อได้ คือ

- (1) ผู้ที่มีชื่อในโฉนดร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้มีส่วนได้จาก
 กองมรดก ตามคำพิพากษาในคดีนั้น
- (2) เจ้าหนี้บริมสิทธิเหนือที่ดินที่ขายตามคำชี้ขาดของศาล

ข้อ 80 การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ สถานที่ใดนั้น ตามปกติให้ปฏิบัติตามเกณฑ์
 ดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดิน หรือที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้ขาย
 ทอดตลาด ณ ที่ทำการขายทอดตลาดของกองอัยคดีและจำหน่าย
 ทรัพย์สิน
- (2) ที่ดินและทรัพย์สินอื่น ๆ ที่อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครให้ขอร้องไปยัง
 ศาลท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่เพื่อให้จัดการขายทอดตลาดแทน เว้นแต่
 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะร้องขอให้ขาย ณ ที่ทำการขายทอดตลาดของ
 กองอัยคดีและจำหน่ายทรัพย์สินโดยมีเหตุอันสมควร

- (3)⁽¹⁾ บ้าน เรือนโรง สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ซึ่งมีได้ยี่ตรงรวมทั้งที่ดินด้วย
ให้ขาย ณ ที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่
- (4) ทรัพย์สินอื่น ๆ ให้ขาย ณ ที่ทำการขายทอดตลาดของกองยี่ค้ายัด
และจำหน่ายทรัพย์สิน เว้นแต่จะไม่สะดวกในการขนย้ายทรัพย์สิน หรือ
ด้วยเหตุอื่นจึงให้ขาย ณ สถานที่ที่เก็บทรัพย์สิน

ข้อ 81 ก่อนตั้งคนขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานผู้ขายป้กธงเครื่องหมายการขาย
ทอดตลาดของกองยี่ค้ายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน และอ่านประกาศโฆษณาการขายทอดตลาด ณ
สถานที่ขายทรัพย์สินโดยเปิดเผย

ข้อ 82⁽²⁾ การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ตามปกติให้เจ้าพนักงานแสดงความตกลงขาย
ด้วยวิธีเคาะไม้

ข้อ 83 ตามปกติให้ผู้ขายร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สุ่ราคาครั้งหนึ่ง 3-4 หน ถ้าไม่มี
ผู้สุ่ราคาสูงขึ้นให้เปลี่ยนร้องขานเป็นครั้งที่สองอีก 3-4 หน เมื่อไม่มีผู้สุ่ราคาสูงกว่านั้น และได้
ราคาพอสมควรก็ให้ลงคำสามพร้อมกั้เคาะไม้ แต่หาก่อนเคาะไม้ไม่มีผู้สุ่ราคาสูงขึ้นไปอีกก็ให้ร้อง
ขานราคานั้นตั้งคนใหม่ตามลำดับดังกล่าวแล้ว

ข้อ 84 ถ้าผู้สุ่ราคาถอนคำสุ่ราคาของตนเสียก่อนเจ้าพนักงานเคาะไม้ ให้เจ้าพนักงาน
ผู้ขายตั้งคนร้องขานใหม่

ข้อ 85 การขายทอดตลาดทรัพย์สินตามปกติ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ขายเคาะไม้ตกลง
ขายแล้วผู้ซื้อต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ที่ดินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งมีราคาตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป
เจ้าพนักงานอาจพอนผันให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไม่เกินร้อยละ 25 ของราคาซื้อและทำสัญญาใช้เงิน

(1) ที่ ยธ 0301/1627-1634 ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2522 (เฉพาะสำนักงานบังคับคดี
และวางทรัพย์สินภาค)

(2) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 252/2522 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2522 การขายทอดตลาด
ของเจ้าพนักงานบังคับคดีประจำสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์สินภาค

ที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกิน 15 วันก็ได้ เมื่อได้ชำระเงินครบถ้วนแล้วจึงให้ออมนอกรีต
นั้นแก่ผู้ซื้อไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานขายมีเหตุสงสัยว่า ผู้ใดจะไม่สุจริตโดยสุจริตก็ดี หรือไม่สามารถ
จะชำระราคาได้ก็ดี ให้เจ้าพนักงานจัดการสอบถามผู้นั้นเสียก่อนจึงจะเกาะไม้ก็ได้

ข้อ 86 การขายทอดตลาดทรัพย์สินประเภทซึ่งผู้ซื้อคือครอบครอง จะต้องได้รับอนุญาต
จากเจ้าพนักงานตามกฎหมายเสียก่อน เช่น อาวุธปืน เป็นต้น ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่เกิน
ร้อยละ 25 ของราคาซื้อ และจัดการนำใบอนุญาตมาแสดงภายใน 1 เดือน พร้อมทั้งใช้เงินที่
ค้างชำระให้ครบ ถ้าพนักงานนั้นแล้วผู้ซื้อนำใบอนุญาตมาแสดงไม่ได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจ
สั่งให้ขายทอดตลาดใหม่ได้

ข้อ 87 ให้เจ้าพนักงานผู้ขายรายงานเหตุการณ์อันเกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
ไว้ในสำนวนทุกคราว ถ้าขายที่ดินหรือทรัพย์สินที่มีราคาแพง ให้เจ้าพนักงานผู้ขายบันทึกไว้ใน
สมุดขายทอดตลาดให้ปรากฏ วัน เดือน ปีที่ขาย จำนวนบุคคลซึ่งมาฟังการขายและสุจริต
ตลอดจนจำนวนเงินที่สุจริตกันเป็นลำดับด้วย

ข้อ 88 เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์โดยเจ้าพนักงานผู้ขายได้เกาะไม้แล้ว ถ้าผู้ซื้อ
ไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำตามข้อสัญญา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอาทรัพย์สินนั้นออกขาย
ทอดตลาดซ้ำอีก และแจ้งให้ผู้ซื้อทราบกำหนดวัน เวลาขายด้วย ได้เงินเท่าใดเมื่อหักค่าใช้จ่าย
และค่าธรรมเนียมแล้วยังไม่คุ้มราคาค่าขายทอดตลาดครั้งก่อน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการ
เรียกร้องให้ผู้ซื้อเดิมชำระเงินส่วนที่ยังขาดนั้น ตลอดจนเสนอคดีต่อศาลหากจำเป็น

ข้อ 89 เมื่อใดเจ้าพนักงานผู้ขายเห็นว่า ราคาซึ่งมีผู้สูงสุดนั้นยังไม่เพียงพอ เจ้าพนักงาน
ผู้ขายอาจถอนทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดได้ แต่ตามผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนยินยอม
ให้ขายก็อาจขายไปได้

บทที่ 2

วิธีประมูล

ข้อ 90 เมื่อศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการประมูลทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีนี้ดูความผู้มีส่วนได้เสียในคดีนี้มาตรวจสอบและกำหนดทรัพย์สินและฟังวันนัดประมูล

ถ้าเป็นที่ดินให้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปรังวัดสอบเขตเสียก่อน

ข้อ 91 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดบันทึกรายงานการประมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ต่อนำความแล้วให้ความทุกฝ่ายลงนามไว้เป็นหลักฐาน ผู้ใดประมูลให้ราคาสูงสุด ผู้นั้นเป็นผู้ประมูลได้

ผู้ประมูลจะขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาที่ประมูลได้ไม่เกินจำนวนเงินที่จะได้รับในคดีนั้น

บทที่ 3

การโอนและสงมอบ

ข้อ 92 ภายใต้บังคับข้อ 86 การขายทอดตลาดทรัพย์สิน เมื่อผู้ชำระเงินครบถ้วนแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้ผู้ซื้อไปได้ ถ้าเป็นทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนชื่อผู้เป็นเจ้าของ เช่น อาวุธปืน รถ เรือ เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ๆ จัดการจดทะเบียนให้ด้วย

ส่วนที่ดินหรือโรงเรือนซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินที่มีโฉนดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้ขอต่อศาลเพื่อสั่งเจ้าพนักงานที่ดินจัดการโอน

หมวดที่ 9

การร้องหรือการถอนการบังคับคดี

บทที่ 1

การงดการบังคับคดี

- ข้อ 93 เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องงดการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้
- (1) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้งดการบังคับคดีและได้ส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนดไว้
  - (2) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวระยะเวลาที่กำหนดไว้ หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง
  - (3) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่วางเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 154
  - (4) เมื่อได้รับสำเนาคำร้องขอชดเชยจากศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 288 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งคำบอกกล่าวงดการบังคับคดีนั้นให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบ เว้นแต่จะไต่ถามการบังคับคดีตามคำขอ ของบุคคลเหล่านั้นเอง

ข้อ 94 ถ้าไต่ถามการบังคับคดีไว้ตามข้อ 93 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไปเมื่อศาลสั่ง หรือ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำขอให้ดำเนินการบังคับคดี หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี หรือเมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลให้ยกคำร้องขอชดเชยแล้วแต่กรณี

การถอนการบังคับคดี

ข้อ 95 ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

- (1) เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมแห่งคดีและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี
- (2) ศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดี
- (3) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นหนังสือว่าตนสละสิทธิในการบังคับคดีนั้น
- (4) ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีได้ถูกกลับในชั้นที่สุด หรือหมายบังคับคดีได้ถูกยกเลิกเสีย เมื่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีได้ส่งคำสั่งให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี แต่คำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้นได้ถูกกลับแต่เพียงบางส่วน การบังคับคดีอาจดำเนินต่อไปจนกว่าเงินที่รวบรวมได้นั้นจะพอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อ 96 ภายใต้บังคับข้อ 97 เมื่อได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ถ้าได้ถอนการบังคับคดีทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดทรัพย์นั้นทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วน แล้วแต่กรณีมอบคืนแก่ผู้ถูกยึดไป เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น และให้แจ้งการถอนการยึดแก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ตามคำพิพากษา รวมทั้งผู้ที่รับอายัดทรัพย์นั้นด้วย ถ้าหากมี แล้วรายงานให้ศาลทราบ

ข้อ 97 (1) ในกรณีถอนการยึด หรืออายัดทรัพย์ ให้เรียกค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาให้ครบถ้วนเสียก่อน แล้วจึงถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์

(1) คำสั่งกรมบังคับคดีที่ 9/2522 ลงวันที่ 11 มกราคม 2522

หมวดที่ 10

วิธีรับและจ่ายเงิน

ข้อ 98 การรับเงินค่าขายทรัพย์สินนอกที่ทำการกองยศายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน เมื่อได้รับเงินแล้วให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกใบรับเงินให้ผู้ซื้อ และเมื่อเสร็จการขายวันหนึ่ง ๆ ให้ทำบัญชีรายการขายทรัพย์สินส่งผู้อำนวยการกอง กองยศายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน พร้อมทั้งจำนวนเงินและสำเนาκουสอบใบเสร็จรับเงิน แล้วนำเงินส่งกองคลัง กรมบังคับคดี ในวันเดียวกัน

ข้อ 99 การรับเงินนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 98 ให้กองคลังรับเงินและออกใบรับเงินให้ โดยให้ผู้อำนวยการกอง กองยศายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน ลงนามร่วมกับผู้อำนวยการกองคลังด้วย ใบรับเงินนั้นให้มีสำเนา 3 ฉบับ ต้นฉบับมอบให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่งเงิน ส่วนสำเนาคลังเก็บไว้ฉบับหนึ่ง รวมสำนวนไว้ฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่งคงไว้เป็นต้นขั้ว

เมื่อผู้อำนวยการกอง กองยศายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน และผู้อำนวยการกองคลัง เห็นสมควรอาจรับเงินเป็นเช็คก็ได้ แต่ต้องเป็นเช็คที่ธนาคารสั่งจ่ายหรือรับรอง เว้นแต่เช็คของส่วนราชการ องค์การ หรือรัฐวิสาหกิจ และในกรณีเช่นนี้ให้จดเลขหมายเช็คลงในใบรับเงินด้วย

ข้อ 100 ให้กองคลังมีหน้าที่จัดทำบัญชีเกี่ยวกับการรับเงินไว้โดยครบถ้วน ตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ 101 เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ให้ผู้อำนวยการกอง กองคลังตรวจสอบตัวเงินหรือเอกสารแทนตัวเงินกับบัญชีให้ถูกต้องตรงกัน

ข้อ 102 การชำระเงินด้วยเช็ค เมื่อเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้กองคลังจำหน่ายเช็คจากบัญชีแล้วแจ้งให้ผู้อำนวยการกอง กองยศายัดและจำหน่ายทรัพย์สินทราบโดยพลันเพื่อจัดการให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่งชำระเงินตามเช็คนั้น หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมาย

ข้อ 103 เงินค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้กองคลังคิดคำนวณตามกฎหมาย และลงบัญชีแยกประเภทไว้โดยครบถ้วน และทุก 3 เดือน ให้รายงานอธิบดีกรมบังคับคดีเพื่อส่งเงินต่อกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ 104 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้เสร็จ และพ้นระยะเวลาขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และระยะเวลาพักเงินตามพระราชบัญญัติล้มละลายแล้ว ให้ทำบัญชีรับจ่ายแสดงจำนวนเงินที่ได้ยึดหรือได้มาจากการจำหน่ายทรัพย์สินหรือที่วางไว้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วหักค่าธรรมเนียม เจ้าพนักงานบังคับคดีและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี เหลือเงินสุทธิเท่าใดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล

ข้อ 105 ถ้าปรากฏว่าศาลพิพากษาหรือสั่งโดยจำเลยขาดนัด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการจ่ายเงินไว้จนกว่าระยะ 6 เดือนจะไต่ลวงพ้นไป นับแต่วันยึดทรัพย์หรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา วันแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ 106 ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับสำเนาขอเฉลี่ย หรือคำขอรุณสิทธิจากศาลให้งดจ่ายเงินในคดีนั้นไว้รอคำวินิจฉัยของศาลก่อน หรือถ้าได้รับคำแจ้งความว่าได้มีการขอให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาล้มละลาย หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิทักษ์ทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามข้อ 57 และ 58

ข้อ 107 ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำสั่งของศาลซึ่งยอมให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคงได้ส่วนเฉลี่ย หรือยอมให้รุณสิทธิเหนือทรัพย์สินที่จำหน่าย ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 289 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรับจ่ายแสดงจำนวนส่วนเฉลี่ยที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือเจ้าหนี้รุณสิทธิแต่ละคนจากจำนวนเงินสุทธิที่พอแก่การที่จะจ่ายให้ตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เหล่านั้น แล้วส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้เพื่อให้ตรวจสอบบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น

ถ้าเจ้าหนี้จะคัดค้านให้ยื่นขอคัดค้านต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายใน 7 วัน นับแต่วันได้รับคำบอกกล่าว มิฉะนั้นถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นเป็นที่ยุติ

ข้อ 108 ในกรณีที่มีการแบ่งส่วนเฉลี่ยเงิน ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคัดค้านบัญชีส่วนเฉลี่ยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายเรียกให้เจ้าหนี้ทุกคนมา ณ กองคลัง กรมบังคับคดีตามวันเวลาที่กำหนดในหมาย แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน

เมื่อได้ฟังคำแถลงและฟังคำชี้แจงของเจ้าหนี้ที่มาตามหมายแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำคำสั่งยื่น หรือแก้ไขบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วอ่านให้เจ้าหนี้ฟัง และให้เจ้าหนี้ลงลายมือชื่อรับทราบ

ไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งคำสั่งนั้นไปยังเจ้าหน้าที่มีไคมา ถ้าหากมี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจ่ายเงินไว้มีกำหนด 7 วัน นับแต่วันที่ได้อ่านหรือส่งคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าหน้าที่ซึ่งมาตามหมายยินยอมตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ไม่มาซึ่งมีสิทธิคัดค้านคำสั่งมิได้คัดค้านภายในกำหนดในวรรคก่อนให้ถือว่าผู้นั้นมีส่วนเฉลี่ยถึงที่สุด

ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิคัดค้านยื่นคำคัดค้าน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการจ่ายเงินในส่วนที่เกี่ยวกับการคัดค้านไว้รอคำวินิจฉัยของศาล

ข้อ 109 ในกรณีที่ไม่มี การแบ่งส่วนเฉลี่ยเงิน เจ้าพนักงานบังคับคดีจะจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้ในกรณีต่อไปนี้ คือ

- (1) พนักงานขอเฉลี่ยตามมาตรา 290 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งหรือพนักงานกักเงินตามมาตรา 110, 111 และ 112 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย
- (2) ในคดีซึ่งศาลพิพากษาหรือสั่งโดยจำเลยขาดนัด แต่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแสดงให้ศาลเป็นที่พอใจว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ทราบถึงคดีซึ่งขอให้มีการบังคับแล้ว

ข้อ 110 ภายใต้บังคับแห่งข้อ 108 ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า หากเลื่อนการจ่ายส่วนเฉลี่ยไปจนกว่าจะได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ประสงค์จะบังคับทั้งหมด หรือจนกว่าการเรียกร้องทั้งหมดที่มาสู่ศาลได้เสร็จเด็ดขาดแล้ว จะทำให้ผู้มีส่วนเฉลี่ยในเงินรายได้แห่งทรัพย์สินที่บังคับนั้นทุกคนหรือคนใดคนหนึ่งได้รับความเสียหาย เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสิทธิที่จะแบ่งเงินรายได้เท่าที่พอแก่การที่จะจ่ายให้โดยวิธีดังกล่าวในข้อ 107 และข้อ 108 ในเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้กันเงินไว้สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดในการบังคับคดีที่เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นต่อไปและสำหรับชำระการเรียกร้องใด ๆ ที่มีขอโต้แย้งไว้แล้ว

ข้อ 111 การขอรับเงินไม่ว่าเงินประเภทใด ผู้มีส่วนได้ต้องยื่นคำขอรับเงินต่อผู้อำนวยการกอง กองยึดอายัดและจำหน่ายทรัพย์สิน เพื่อขออนุมัติก่อน เว้นแต่จะมีการสั่งอนุมัติไว้แล้วในบัญชีแสดงการรับจ่ายหรือบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วให้ผู้มีส่วนได้นั้นทำใบรับเงิน และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำใบส่งจ่ายให้อธิบดีกรมบังคับคดี หรือผู้ใช้อธิบดีกรมบังคับคดีมอบหมาย

ลงชื่อพร้อมทั้งหมายเลขไว้ในรายงานการจ่ายเงิน หรือบัญชีแสดงการรับจ่ายหรือบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วแต่กรณีว่าได้จ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้คนใดไป แต่วันเดือนปีใดแล้วให้กองคลังจ่ายเงินแก่ผู้มี ส่วนได้นั้นทุกคราวที่มีการจ่ายเงินให้กองคลังจัดการลงบัญชีโดยครบถ้วนตามระเบียบของราชการ และเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ไว้ในสำนวน

ถ้ามีเหตุสงสัยว่าผู้ขอรับเงินมิใช่ผู้มีส่วนได้อันแท้จริง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ผู้ขอรับเงินหาผู้รับรองมาจนเป็นที่พอใจจนก็ได้ และถ้าเป็นการมอบฉันทะให้ตัวแทนมารับเงิน อาจสั่งให้ตัวการมารับเงินเองก็ได้

ข้อ 112 เมื่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนได้รับส่วนแบ่งแล้ว ในกรณีที่ยังมี เงินเหลือ และเงินที่เหลือนั้นศาลได้มีคำสั่งประการใดไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติไป ตามคำสั่งนั้น ถ้าไม่มีคำสั่งของศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ทรัพย์สินของบุคคลภายนอกถูกจำหน่ายไปเพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้จ่ายเงิน ที่เหลือให้แก่บุคคลภายนอกตามสิทธิเรียกร้องของบุคคลภายนอกที่มีต่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา (ให้ พิจารณา มาตรา 282 ประกอบ)

ถ้าได้จำหน่ายสังหาริมทรัพย์ไปแล้วตามมาตรา 288 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง เมื่อมีคำสั่งศาลถึงที่สุดเป็นคุณแก่ผู้เรียกร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินที่จำหน่าย ได้แก่ผู้เรียกร้องนั้น

ข้อ 113 ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่ผู้เยาว์ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรม เป็นผู้ลงนามในใบรับเงิน และสามารถทำได้ก็ให้ผู้เยาว์ลงนามด้วย

ข้อ 114 เมื่อได้จ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้ในคราวใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี รายงานต่อศาลแสดงรายการรับและจ่ายเงินในคราวนั้น ๆ

หมวดที่ 11

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 115 การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดเกี่ยวกับการบังคับคดี ตามปกติให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเดินหมาย งานเดินหมายและประกาศ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมบังคับคดี เป็นผู้ส่ง แต่ในกรณีรับความอาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในกองของตนเป็นผู้ส่งก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับมิได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลที่ออกหมายบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ขอให้ศาลที่ออกหมายนั้น ส่งคำคู่ความหรือเอกสารไปขอให้ศาลท้องถิ่นดำเนินการส่งแทน หรืออาจส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

วิธี การส่งไปปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการส่งคำคู่ความ เอกสาร และสำนวนความ พ.ศ. 2522

ข้อ 116 เมื่อศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีไปกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นพิเศษ เช่น ไปตรวจสอบหรือตีราคาทรัพย์สิน เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเรียกค่าป่วยการจากบุคคลที่ขอให้กระทำการนั้น ๆ ได้ในอัตราตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น

ข้อ 117 ในการยึดหรือขายทรัพย์สิน ผู้นำต้องเสียค่าป่วยการและค่าพาหนะให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีในอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการนั้น

ข้อ 118 ในการยื่นหรือส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ผู้ยื่นหรือผู้ส่งจะต้องใช้กระดาษแบบพิมพ์ตามที่กรมบังคับคดีได้จัดไว้ โดยปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย

เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งอย่างใด ให้ผู้มีหน้าที่รับทราบคำสั่งลงลายมือชื่อไว้ ถาลงลายมือชื่อไม่ได้หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้เจ้าหน้าที่ทำรายงานจดแจ้งเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อนั้นไว้

ข้อ 119 เมื่อได้รับหมายบังคับคดีจากศาล ให้เจ้าหน้าที่งานคำคู่ความ สำนักงาน

เลขานุการกรมกรมบังคับคดี จัดทำหน้าปกสำนวนไว้ทุกเรื่อง แล้วส่งเจ้าหน้าที่งานเก็บสำนวน และสถิติลงบัญชีไว้ เพื่อส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการต่อไป

ข้อ 120 เมื่อศาลส่งสำนวนความมาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการตามคำสั่งศาล ให้เจ้าพนักงานคำคู่ความ สำนักงานเลขานุการกรม กรมบังคับคดี คัดสำเนาคำสั่งไว้ในสำนวนของเจ้าพนักงานบังคับคดี และให้ผู้อำนวยการกอง กองยี่คอยัดและจำหน่ายทรัพย์สิน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ลงนามพร้อมด้วยวันเดือนปีที่ทราบคำสั่งในสำนวนความ แล้วดำเนินการตามคำสั่งนั้น

ข้อ 121 การยืมหรือคืนสำนวนความของศาล ให้เจ้าหน้าที่ลงบัญชีไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง และเก็บสำนวนความนั้นไว้ในที่อันปลอดภัย

ข้อ 122 ให้เจ้าหน้าที่งานเก็บสำนวนและสถิติ สำนักงานเลขานุการกรม กรมบังคับคดี ลงบัญชีสำนวนบังคับคดี และเก็บรักษาไว้ในที่อันปลอดภัย ถ้าสำนวนใดได้จัดการบังคับคดีเสร็จสิ้นแล้วจะแยกเก็บไว้ต่างหากก็ได้ แต่ต้องมีปกสำรองไว้แทนที่เพื่อความสะดวกในการค้นหา

ข้อ 123 เมื่อบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีประสงค์จะตรวจหรือคัดสำนวนบังคับคดีให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี

ข้อ 124 เอกสารสำคัญต่าง ๆ เช่น โฉนด สัญญาจำนอง หรือใบหุ้น เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่งานรักษาทรัพย์สินกองยี่คอยัดและจำหน่ายทรัพย์สินมีหน้าที่เก็บรักษา โดยลงบัญชีแล้วใส่ซองลงหมายเลขลำดับที่เก็บ และจดรายการที่หน้าซองพร้อมทั้งชื่อโจทก์ จำเลย และสาขาคดี แล้วเก็บไว้ในที่อันปลอดภัย ถ้าได้จ่ายหนังสือสำคัญแก่ผู้ใดก็ให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับไว้ในบัญชีเป็นหลักฐาน

ข้อ 125 การเก็บรักษาทรัพย์สิน เป็นหน้าที่ของงานรักษาทรัพย์สิน กองยี่คอยัดและจำหน่ายทรัพย์สินให้เจ้าหน้าที่ทำบัญชีรายการและปิดเลขหมายไว้ แล้วเก็บรักษา ณ สถานที่เก็บทรัพย์สินของกรมบังคับคดี และหมั่นตรวจดูอย่าให้เกิดการเสียหายขึ้น เมื่อจำหน่ายหรือคืนทรัพย์สินสิ่งใดให้ลงบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

อนึ่ง เพื่อความปลอดภัยแก่การเก็บรักษาทรัพย์สินที่มีราคาสูง ผู้อำนวยการกองกองยี่ด้าย
และจำหน่ายทรัพย์สินจะสั่งให้เก็บรักษา ณ สถานที่อื่นซึ่งปลอดภัยกว่า ก็ให้อยู่ในดุลพินิจที่จะสั่งการ
เป็นคราว ๆ ไป ทั้งนี้โดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมบังคับคดี

ข้อ 126 เมื่อสิ้นปีหนึ่ง ๆ ไทกองยี่ด้ายและจำหน่ายทรัพย์สิน และกองคลัง ทำ
รายงานแสดงกิจการที่ได้กระทำมาตลอดปีส่งอธิบดีกรมบังคับคดี 1 ชุด พร้อมด้วยสำเนา 1 ชุด
เพื่อส่งสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ข้อ 127 เมื่อระเบียบนี้ได้ใช้บังคับแล้ว ระเบียบหรือคำสั่งใดอ้างถึงระเบียบราชการ
กองหมายหรืออ้างถึงข้อหนึ่งข้อใดแห่งระเบียบราชการกองหมาย ให้ถือว่าระเบียบหรือคำสั่งนั้น
อ้างถึงระเบียบนี้ หรือข้อบัญญัติแห่งระเบียบนี้ที่มีนัยเช่นเดียวกัน แล้วแต่กรณี

ข้อ 128 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 18 มกราคม 2522

(ลงชื่อ) สุธรรม ภัทราคม

(นายสุธรรม ภัทราคม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ศูนย์วิจัยกฏหมาย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัีกา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	คำพิพากษาฎีกาที่	หน้า
มาตรา		
214	201/2479, 127/2506	43
	989/2506	44
702	2044/2526	23
	2825/2527	28
	817/2521	32
	863/2481	33
705	1315/2493, 325/2514	9
	287/2506, 1640/2516	10
	3409/2525	10
	355-362/2495, 325/2514	13
707	112/2515	24
(ไต่หน้ามาตรา 681 มาใช้โดยอนุโลม)		
709	817/2521	32
714	505/2507	16
	1064/2509, 1234/2505	17
	295/2508, 2239/2517	18
	1949/2516	19
	1183/2521	20
	1194/2523	21
715	841/2483	42

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	คำพิพากษาศาลฎีกาที่	หน้า
มาตรา		
718	662/2507	36
720	775/2525, 3027/2528	72
721	432/2481	37
728	201/2479, 127/2506	43
	989/2506	44
	1608/2506, 580/2507,	53
	1889/2526	53
	374, 375/2523	54
	468/2488, 251/2523	55
	318/2501, 1752/2520,	59
	896/2474, 201/2479	59
	1025/2475	60
	8/2522	64
729	1732/2500	52
	953/2500	90
730	316/2504	165
732	473/2485	86
	316/2504	89
	474/2524	140

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	คำพิพากษาฎีกาที่	หน้า
มาตรา		
733	1313/2480	132
	166/2481	136
	1683/2498 , 298/2517	137
	600/2500	137
	224/2518	138
735	1251/2510 , 832/2519 ,	143
	2069/2527	144
737	1251/2510	143
744	473/2485	139
	474/2524	140
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	คำพิพากษาฎีกาที่	หน้า
มาตรา		
149	318/2501	59, 71
271	1251/2510	95
	1949/2518	96
272	956/2500	98
	218/2528	99
287	823/2487 , 3332/2527	140
	1779-1780/2509 ,	167
	3916/2525	168

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	คำพิพากษานิติภาคี	หน้า
มาตรา		
289	953/2500	90
	474/2524	140
	823/2487, 3332/2527	140
	1082/2504	159
	1510/2527	161
	641/2492, 684/2513	162
	1785/2520, 3043/2528,	163
	1779-1780/2529	163
	641/2492, 761/2494	164
	316/2504, 2825/2527	165
	1082/2504	159, 166
292	1350/2494	113
296	2617/2523	114
304	471/2520	109
306	1350/2494	113
	2617/2523	114
309	1064/2507	120
	283/2513	121

พระราชบัญญัติมละลาย	คำพิพากษาฎีกาที่	หน้า
มาตรา		
6	1550/2513	169
8	1054/2501	171
	534/2504, 355/2510,	172
	300/2506	172
	291/2485, 790/2510	173
91	690/2509, 2229/2521	180
97	2909/2522	179
100	229/2506, 725/2495	182

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาว อรุณรัตน์ นันทิตเสาวภาคย์ เกิดเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2502 ที่ กรุงเทพมหานคร จบการศึกษานิติศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2524 ปัจจุบัน รัับราชการตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย